

STEKLAR

Celje - skladišče

D-Per

545/1980

1119800669, NOV

GlasiLO OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 8

Rogaška Slatina

November 1980

Ob dnevu republike

Vsem sodelavcem in vsem občanom čestitamo ob 29. novembru – dnevu republike in želimo prijetno praznovanje!

Družbenopolitične organizacije, organi samoupravljanja in uredniški odbor »Steklarja«

Steklarna »Boris Kidrič in Steklarska šola

Preberite!

Ne le seznanjati –
tudi mobilizirati! 2

V petek popoldne
na svidenje, upokojenci! 3

Mnogo boljše kot lani 3

Še bolj kakovostno
in bolj gospodarno delo 5

.... Dober poslovni uspeh 6

Mladi kolektiv dozoreva! 8

Zmanjševati in odpravljati
nezgode pri delu 9

Boljše in hitrejše storitve 10

V oktobru 1.282 delavcev 11

Ivan Šverko 12

Vinko Murk 12

Stisk njegove roke 12

Za cesto 71% glasov 13

Če razdalje premostimo
sami, potem...? 13

Premalo za uporabnike 14

V skupni uvrstitvi deveti 15

Avtomatično strelišče 15

Nagradna križanka št. 78 16

Na III. srečanju »Obveščanje v združenem delu«

Ne le seznanjati – tudi mobilizirati!

V Krškem je bilo 7. in 8. novembra letos III. srečanje organizatorjev obveščanja v združenem delu z delovnim naslovom »Obveščanje v združenem delu«. Udeležilo se ga je več kot 250 delavcev, ki v Sloveniji organizirajo medsebojno obveščanje delavcev. Srečanje je potekalo pod okriljem republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, njegov osnovni namen pa je bil nakazati nadaljnje smeri za razvijanje in delovanje obveščanja v združenem delu. Prav tako pa naj bi sodelujoči iz priporočil najodgovornejših družbenih delavcev v naši republikli in strokovnjakov s področja obveščanja pridobili pomembna spoznanja za svoje uspešno delo v bodoče.

Pomen obveščanja v združenem delu

O tem, da je obveščanje v združenem delu zelo pomemben sestavni del sistema družbenega obveščanja, ne kaže več izgubljati besed. Srečanju v Krškem so prisostvovali in na njem tudi govorili najodgovornejši družbenopolitični delavci iz SR Slovenije.

Če izhajamo iz trditve, da je prava informacija ob pravem času in na pravem mestu osnova za uspešno delavčovo delo ter upravljanje, potem so glasila organizacij združenega dela tista, ki naj bi bila nosilci takih informacij – se pravi med temeljnimi informacijskimi sredstvi v samoupravni bazi; torej tam, kjer se dohodek ustvarja!

Naš sistem je postavil delavca – ustvarjalca dohodka – v središče družbenoekonomskega dogajanja: popolnoma naj odloča o svojem delu in rezultatih svojega dela. Razumljivo pa je, da le osveščen in dobro obveščen delavec lahko prevzame nase tako odgovorno delo.

France Popit: »Obveščanju več mobilizacijskih prvin!«

Na srečanju nam je o sedanjem aktualnem družbenoekonomskem trenutku govoril predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit. Poudaril je, da so se delavci pripravljani zavzeti za uresničitev stabilizacije našega gospodarstva, vendar je pri tem poudaril, naj njeno breme pade na vse občane. Treba je izdelati zato povsem določne življenjske programe za izpeljavo stabilizacije, tako da bo sleherni delavec vedel, za kaj naj se žrtvuje in da bo zategovanje pasu danes pomenilo boljše življenje v prihodnje. In naloga obveščanja v združenem delu naj bi zara-

di tega bila vse bolj mobilizacijska!

Tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner je poudaril, da je razvoj in oblikovanje sistema informiranja, kakršnega naj bi delavec obvladal, med osrednjimi nalogami in interesi sindikatov. Zavzel se je za zaveznitvo sindikata in novinarjev ter organizatorjev obveščanja v združenem delu, vendar, kot je

dodal, ne le v konfliktnih situacijah.

Boštjan Pirc, odgovoren za obveščanje na republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije, je poudaril, kako dobiva obveščanje družbeno veljavo in kako je novinar odgovoren družbenopolitičen delavec, ki pa naj vse bolj postaja organizator celovitega obveščanja. Poudaril je, da so rezultati akcije »Tisoč delavcev – sodelavcev« nad pričakovani nadvse uspešni, saj so glasila v združenem delu pridobila več kot 1.400 sodelavcev – dopisnikov.

O obveščanju so na srečanju spregovorili še drugi

Razen naštetih govornikov so na srečanju v Krškem o obveščanju spregovorili tudi strokovnjaki s tega področja. Najzanimivejše je bilo po moji oceni tisto, kar je povedal prof. dr. France

Razprave o planskih dokumentih za prihodnje leto in za naslednjih pet let so se že močno razmahnile...

Vreg. Poudaril je, da ima novinar družbeno akcijsko vlogo in da mora vnesti več znanosti na področje informiranja, predvsem pa se mora bojevati za prepričljivo moč javne revolucionarne besede. Če vsega tega ni, če so informacije nekritične, nevtralne in če nikogar ne prizadenejo, je novinar uradnik. V tem primeru je nekje v ozadju družbenega dogajanja; to pa vsekakor ni njegovo družbeno poslanstvo!

Na srečanju smo zvedeli še marsikaj koristnega... V treh komisijah smo podrobneje obravnavali nekatera aktualna vprašanja o informiranju in sicer:

- Akcija Zveze sindikatov Slovenije

»Tisoč delavcev - sodelavcev«,
- Samoupravna preobrazba obveščanja - odbori za obveščanje,
- Povezovanje organizatorjev obveščanja iz organizacij združenega dela.

Sodeloval sem v komisiji, ki je obravnavala področje samoupravne preobrazbe obveščanja. V njej smo spopkušali razjasniti nekatere, še ne dorečene pojme s tega področja.

Predvsem naj za sklep omenim še to, da je na srečanju v Krškem pravladalo stališče, naj bodo glasila organizacij združenega dela kar se da aktualna in naj obravnavajo res pomembna vprašanja... Naj ne bodo nekakšni uradni listi, ki objavljajo obilico infor-

macij o tistem, kar se je zgodilo oziroma, kar je bilo sklenjeno. Tem namenom naj bi služili občasni bilteni, tako imenovani informatorji, ki naj bi objavljali takšne informacije sproti. Glasila pa naj bi usmerjala našo pozornost predvsem v bodočnost, v pripravo in sprejemanje pomembnih poslovnih odločitev ter spremljala, kako se gospodarji z dohodkom, ki ga delavci ustvarjamo, na vseh ravneh. Naj omočajo, da bodo delavci imeli kar najbolj celovit pregled nad pogoji ustvarjanja dohodka in njegove delitve, da bi tako postali resnični usmerjevalci celotnega družbenega dogajanja.

ZLATKO NOVAK

Kaj kažejo podatki o poslovanju steklarne v obdobju januar-september?

Mnogo boljši kot lani

V oktobrski izdaji časopisa »Steklar« smo objavili vse najbolj pomembne podatke o poslovanju in gospodarjenju naše steklarne v letošnjih devetih mesecih, to je od januarja do septembra. Nismo pa prikazali podatkov o finančnih dosežkih posameznih temeljnih organizacij združenega dela, izračunanih na zaposlenega delavca, kakor to določajo 139., 140. in 141. člen zakona o združenem delu za izkazovanje dohodka.

Kaj določa zakon?

V 139. členu zakona o združenem delu je zapisano o izkazovanju dohodka, da bi delavci mogli smotno in racionalno odločati o dohodku temeljne organizacije združenega dela, kako imajo v svojem, skupnem in splošnem družbenem interesu pravico in obveznost nenehno spremljati rezultate svo-

jega dela in rezultate poslovanja temeljne organizacije na podlagi kazalcev. Določijo jih samostojno ali skupaj z delavci v drugih temeljnih organizacijah, s katerimi so sklenili samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ali samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev ali samoupravni sporazum o osnovah pla-

na, v skladu z osnovnimi kazalci, določenimi v zakonu ali na podlagi zakona.

S kazalci izkazujejo delavci rezultate svojega dela in poslovanja temeljne organizacije tako, da: 1. primerjajo rezultate, dosežene v tekoči dobi, z rezultati, ki so jih dosegli v ustrezni dobi prejšnjih let, ter s cilji in nalogami, določenimi v planu temeljne organizacije; 2. primerjajo dosežene rezultate z rezultati, ki so jih dosegle temeljne organizacije, s katerimi so združile delo in sredstva, s temeljnimi organizacijami, ki opravljajo enake ali sorodne dejavnosti, ali s samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, s katerimi so sklenili samoupravni sporazum ali dogovor o osnovah plana samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma družbenopolitičnih skupnosti.

S kazalci izkazujejo delavci tudi rezultate dela in poslovanja delovne organizacije ali druge organizacije, v katere sestavi je oziroma v katero je združena temeljna organizacija.

Kazalci, s katerimi se mora izkazovati rezultate dela delavcev in poslovanja temeljne organizacije, so po 140. členu zakona: 1. dohodek na delavca, 2. dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi, 3. čisti dohodek na delavca, 4. akumulacija v primerjavi z dohodkom, 5. akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom, 6. akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi, 7. osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca ter 8. čisti osebni dohodek na delavca.

Dohodek na delavca se izračuna tako, da se ustvarjeni dohodek deli s povprečnim številom delavcev za do-

V petek popoldne nasvidenje, upokojeenci!

Vse upokojeence steklarne »Boris Kidrič« vabimo na tradicionalno srečanje upokojeencev, ki bo v petek, 28. novembra ob 16. uri v steklarni.

Za prevoz ob poskrbljeno na tistih avtobusnih linijah, kot je to v navadi vsako leto!

Vljudno vabljeni!

Konferenca osnovnih organizacij sindikata

bo, za katero se dohodek na delavca ugotavlja.

Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi se izračuna tako, da se ustvarjeni dohodek deli s povprečno uporabljenimi sredstvi za dobo, za katero se dohodek ugotavlja.

Čisti dohodek na delavca se izračuna tako, da se ustvarjeni čisti dohodek deli s povprečnim številom delavcev za dobo, za katero se čisti dohodek ugotavlja.

Akumulacijo v primerjavi s čistim dohodkom se izračuna tako, da se sredstva, izločena za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela in za ustvarjanje in obnavljanje rezerv, deli s čistim dohodkom za dobo, za katero se akumulacijo ugotavlja.

Akumulacijo v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi se izračuna tako, da se sredstva, izločena za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela in za ustvarjanje in obnavljanje rezerv, deli s povprečno uporabljenimi sredstvi za dobo, za katero se akumulacijo ugotavlja.

Osebnih dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca se izračuna tako, da se čisti dohodek, zmanjšan za sredstva, namenjena izboljševanju in razširjanju materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv, deli s povprečnim številom delavcev za dobo, za katero je čisti dohodek ugotavlja.

Čisti osebni dohodek na delavca se izračuna tako, da se vsa delavcem izplačana sredstva za osebne dohodek deli s povprečnim številom delavcev.

Dohodek na delavca hitro narašča!

Iz tabele št. 1, ki vsebuje vse podatke, zanimive za medsebojno primerjavo med tozdi, je razvidno, kako se je v vseh temeljnih organizacijah dohodek na delavca letos v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta močno povečal. Točna povečanja kažejo indeksni

zneski, in kateri vsaka vrednost nad 100 pomeni povečanje in to za toliko odstotkov, za kolikor je indeksni znesek večji od 100.

Prav ta podatek, to je dohodek na delavca, pove največ! Dohodek je namreč tisti, ki opredeljuje vse oblike porabe in ki v precejšnji meri kaže na uspešnost oziroma neuspešnost tozda. V precejšnji meri zato, ker vplivajo na dohodek tudi razmere ali pogoji, v katerih ga temeljna organizacija pridobiva, naj gre za njegovo pridobivanje skozi pridobivanje celotnega prihodka z vnovčenjem proizvodov ali storitev na tržišču ali v okvirih delovne organizacije z udeležbo pri razdelitvi skupno ustvarjenega prihodka.

Ze bežen pogled na tabelo št. 1 pove, da so v letošnjih devetih mesecih vse temeljne organizacije ustvarila precej večji dohodek, kot so ga bile ustvarile v lanskih devetih mesecih!

V dohodku, primerjanem s povprečno uporabljenimi sredstvi, sta bila letos najuspešnejša tozda Kristal in Dekor, kar je tudi razumljivo, saj za opravljanje svojega dela porabljajo njihovi delavci manj poslovnih sredstev, kot velja to za delavce v tozdih Osnovna izdelava in Dodelava.

Ta podatek pove, koliko dinarjev dohodka je delavec nekega tozda v povprečju prigrisoparil na 100 dinarjev vloženih poslovnih sredstev!

Povečana akumulativnost

O uspešnosti poslovanja tozda govorijo tudi podatki o ustvarjeni akumulaciji, to je o sredstvih, namenjenih za razširjanje materialne osnove dela in za ustvarjanje ter obnavljanje rezerv, primerjanih z dohodkom, čistim dohodkom in s povprečno uporabljenimi sredstvi. Na tak način dobimo podatke o tem, koliko dinarjev akumulacije je nek tozda ustvaril na 100 dinarjev dohodka, čistega dohodka in povprečno uporabljenih poslovnih sredstev.

Vrednost 16,8 v odstotkih za tozda

Osnovna izdelava na primer pove, da je na 100 dinarjev ustvarjenega dohodka v tej temeljni organizaciji v povprečju en delavec ustvaril 16,8 dinarja akumulacije. In če vemo, da nam akumulacija služi za naš nadaljnji razvoj, za vlaganje v poslovni sklad, nam visoki deleži sredstev akumulacije (izračeni v odstotkih) kažejo, ali nek tozda ustvarja dovolj akumulacije za svoj nadaljnjih razvoj.

Akumulacija ali višina lastnih sredstev, ki jih temeljna organizacija namenja za razvoj – za investicije, kaže stopnjo samofinanciranja, oziroma kaže, v kolikšni meri je tozda sam sposoben financirati svoj razvoj. Višja kot je ta stopnja, uspešnejše je poslovanje tozda. Vendar samo v primeru, če takšna visoka stopnja akumulacije ali zmožnosti za samofinanciranje ne gre na račun nizkih osebnih dohodkov njegovih delavcev oziroma, če ni posledica izjemno ugodnega položaja temeljne organizacije na tržišču!

Zato lahko po vsem zapisanem v vidika akumulativnosti poslovanje naših temeljnih organizacij v letošnjih devetih mesecih ocenimo za uspešno. Še zlasti visoko akumulacijo ustvarja tozda Kristal.

Doseženi rezultati so predvsem posledica devalvacije dinarja, uspešnejšega izvoza in ugodnejšega vrednotenja družbe naših izvoznih prizadevanj, seveda pa je tudi posledica večje in vrednejše proizvodnje!

Na dlani je, da je delovni kolektiv steklarne »Boris Kidrič« v preteklosti z vztrajanjem pri izvozu, dosegal nekoliko slabše rezultate, kot bi jih bil dosegal, če bi se v večji meri usmerjal proizvajati za domači trg...!

Tudi osebni dohodki so se precej povečali!

Tudi osebni dohodki naših delavcev v so se letos v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta precej pove-

Tabela 1: Kazalci o poslovanju, tozdov in delovne skupnosti skupnih služb steklarne »Boris Kidrič« v letošnjem devetmesečju.

Kazalci o uspešnosti poslovanja in gospodarjenja	Tozda 1: Osnovna izdelava		Tozda 2: Dodelava		Tozda 3: Kristal		Tozda 4: Dekor Korje		Tozda 5: Servisne dejavnosti skupnih služb		Delovne skupnosti skupnih služb	
	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79	Doseženo I.-IX.1980	Indeks I.1980/79
1. Dohodek na delavca (dinarji)	214.492	161,4	164.496	134,1	212.253	147,7	193.294	190,5	183.024	149,7	134.595	153,5
2. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi (%)	61,6	136,9	70,0	259,3	106,2	257,2	103,3	148,8	58,4	146,3	692,0	84,8
3. Čisti dohodek na delavca (dinarji)	156.425	165,3	122.154	133,9	158.747	147,5	113.811	193,4	133.258	146,2	126.082	153,3
4. Akumulacija v primerjavi s dohodkom (%)	16,8	253,0	15,1	98,4	25,4	129,1	3,5	—	5,1	—	6,6	—
5. Akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom (%)	23,0	246,8	20,2	96,2	34,0	129,1	4,7	—	7,1	—	9,2	—
6. Akumulacije v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi (%)	10,3	334,0	10,5	252,4	27,0	332,1	3,6	—	3,0	—	59,7	—
7. Osebnih dohodki in sredstva skupne porabe na delavca (dinarji)	120.474	140,4	97.395	134,5	104.777	132,1	109.496	184,4	123.051	135,9	115.078	139,9
8. Čisti dohodek na delavca (dinarji)	68.131	124,8	54.667	119,5	60.290	125,3	59.566	130,7	71.000	114,6	68.170	121,8
Mesečni povprečni čisti dohodek na delavca (dinarji)	7.570	—	6.074	—	6.699	—	6.618	—	7.978	—	7.574	—
B. Ostali izvedeni kazalci:												
1. Povprečno uporabljenih sredstva na delavca (dinarji)	347.932	117,9	234.901	51,9	199.941	54,3	148.355	120,0	313.430	102,4	19.451	181,1
2. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi (%)	228,7	98,2	252,8	104,9	434,7	112,6	676,6	89,4	142,5	101,0	567,1	109,7
3. Celotni prihodek v primerjavi s povpr. uporabljenimi obrat.sredstvi (%)	167,0	175,5	139,1	200,6	220,5	364,5	376,0	470,0	373,0	128,7	1.133,4	90,0
4. Isloženje iz osebne dohodka po delavcu (dinarji)	39.063	136,1	30.713	129,6	34.174	134,8	33.270	135,6	40.290	120,3	36.901	122,7
Mesečno povprečno isloženje iz osebne dohodka po delavcu (dinarji)	(4.340)	—	(3.412)	—	(3.797)	—	(3.697)	—	(4.476)	—	(4.100)	—
5. Isloženje iz dohodka po delavcu (dinarji)	28.128	167,8	21.808	126,6	27.939	155,2	18.939	155,9	27.461	154,8	7.900	145,1
Mesečno povprečno isloženje iz dohodka po delavcu (dinarji)	(—)	—	(2.423)	—	(3.104)	—	(2.107)	—	(3.053)	—	(—)	—
6. Akumulacije in amortizacije v primerjavi s povpr. uporabljenimi sredstvi (%)	13,4	220,0	12,3	251,5	29,8	320,4	6,1	20,7	7,2	160,7	68,9	549,4
7. Izgube na delavca (dinarji)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Dohodek v primerjavi s planiranim dohodkom (%)	121,1	—	115,7	—	138,1	—	101,3	—	107,4	—	109,3	—
9. Del čistega dohodka na osebne dohodek v primerjavi s planiranim OD (%)	111,5	—	110,3	—	110,9	—	108,1	—	110,4	—	103,3	—

čali. Predvidevamo, da se bodo v povprečju do konca tega leta precej približali povprečnemu mesečnemu osebnemu dohodku na ravni republike.

Med drugimi kazalci pa je zanimivo tudi pogledati, kako so posamezni tozdi uspeli dosežati planirani dohodek in koliko sredstev za osebne dohodke so namenili v primerjavi s planiranimi za te namene! Vse temeljne organizacije so planirani dohodek presegle, presegle pa so tudi planirana sredstva za osebne dohodke.

Celotni prihodek v primerjavi s po-

rabljenimi sredstvi pa pove, kakšne vrste je naša proizvodnja. Večji je celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi, več je vanj vložena dela. In po tem kazalcu lahko delno tudi sklepamo o tehnološki opremljenosti proizvodnje oziroma o organskem sestavu našega kapitala... Če je v celotnem prihodku delež živega dela visok, govorimo o delovno intenzivni proizvodnji. In takšna je prav gotovo v naši steklarni. In tudi med posameznimi tozdi v naši organizaciji združenega dela so precejšnje razlike!

To so kazalci o poslovanju, ki jih je treba delavcem predložiti za prikazovanje uspešnosti njihovega dela in gospodarjenja, kakor jih določa zakon o združenem delu! Zanimive pa bi bile tudi primerjave teh kazalcev za našo steklarno in tozde v njej s kazalci za druge steklarne in tozde v njih. Ker sedaj še niso dosegljivi, bomo o njih poročali po sprejetju zaključnega računa steklarne in tozdo za letošnje leto, ko nam bodo tudi ti dosegljivi!

B. N.

Kaj bo zahtevalo prihodnje leto?

Še bolj kakovostno in bolj gospodarno delo

Razprave na zborih delovnih ljudi ob obravnavi našega devetmesečnega poslovanja so končane. Z dosežki, predvsem s finančne plati, smo zadovoljni; kar se fizičnega obsega proizvodnje tiče, pa je bilo na vseh zborih čutiti, da bi se z bolj smotrnim delom dalo narediti še nekaj več. To več pa pomeni, da bi morali izdelati več kosov, ampak da bi morali čim več izdelanih kosov tudi uskladiščiti. Zato bomo prav temu in res gospodarnemu obnašanju nas vseh na vseh področjih dela v prihodnjem letu, ki bo gotovo težje od letošnjega, namenili vso skrb.

Ker je za nami že tudi oktober in še nekaj dni je do konca novembra, je zanimivo pogledati naše oktobrske dosežke v proizvodnji, prodaji in izvozu!

Fizični obseg proizvodnje v oktobru, primerjan s planiranim obsegom, kaže po vrstah izdelkov v kosih tabela 1!

S takšnimi dosežki, kakršne kaže ta-

bela 1, prav gotovo ne moremo biti v celoti zadovoljni. Vsekakor pa moramo upoštevati dejstvo, da smo v oktobru kar 85% izdelkov proizvedli za tuje tržišče. In kriteriji za kakovost so na tujih tržiščih neizmerno strožji, kot so na domačem tržišču!

Enaka trditev izhaja tudi iz podatkov v tabelah 2, 3 in 4. Prva med njimi kaže doseganje finančnega plana proizvodnje v oktobru, druga kaže doseganje izvoznega plana v oktobru in tretja kaže doseganje skupnega plana prodaje v oktobru!

Očitno je iz tabel, da dosegamo v izvozu in nasploh v prodaji res dobre rezultate, ki so precej nad načrtovani-

Za rezanje so nujne hitre in spretno roke... foto Z. Novak

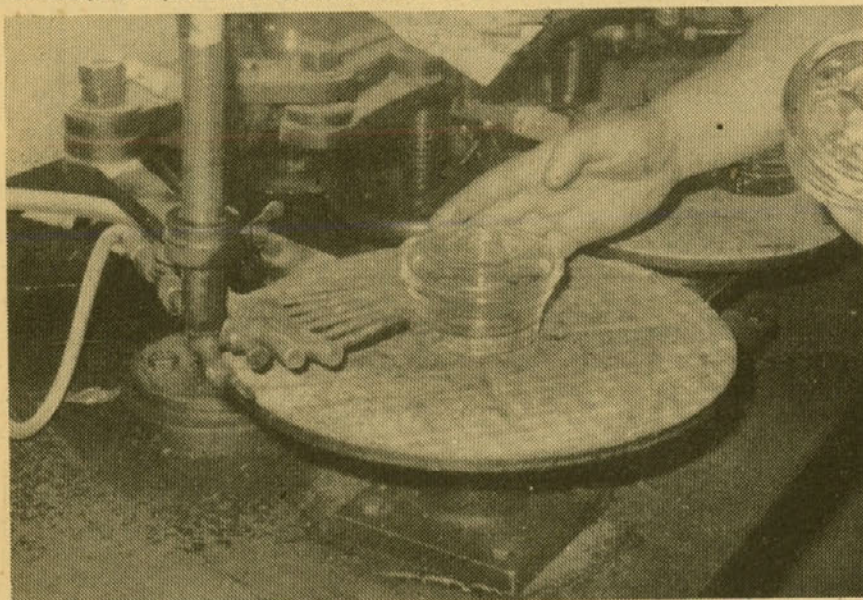

Tabela 2: Doseganje finančnega plana proizvodnje v oktobru in primerjava s proizvodnjo v oktobru 1979 (v dinarjih)

Kazalci	V dinarjih
Doseženo 1980	29,036.809
Doseženo 1979	19,858.679
Planirano 1980	25,896.000
Indeks: doseženo 1980/79	112,52
Indeks: doseženo 80/plan 80	146,20

Tabela 3: Doseganje izvoznega plana v oktobru in primerjava z izvozom v oktobru 1979 (v ZDA dolarjih)

Kazalci	v ZDA dolarjih
Doseženo 1980	806.000
Doseženo 1979	518.000
Planirano 1980	491.000
Indeks: doseženo 1980/79	155,60
Indeks: doseženo 80/plan 80	164,15

Tabela 1: Fizični obseg proizvodnje v kosih v oktobru letos, primerjan s planiranim za ta mesec

Vrsta proizvodnje	Doseženo oktober	Plan oktober	Indeksi
			Dosež. Plan
Gladko – slikano steklo	307.078	313.750	97,87
Kristal – brušen	103.892	111.600	93,09
Krisal – gladek	13.751	18.500	94,32
Skupaj	424.721	443.750	95,71

Tabela 4: Doseganje prodajnega plana v oktobru in primerjava s prodajo v oktobru 1979 (v dinarjih)

Kazalci	v dinarjih
Doseženo 1980	30,996.686
Doseženo 1979	21,650.481
Planirano 1980	24,800.000
Indeks: doseženo 1980/79	143,16
Indeks: doseženo 80/plan 80	125,00

mi. In tudi do konca leta pričakujemo, da se razmere ne bodo bistveno spremenile in da bomo letos dosegli zares ugodne poslovne dosežke – še zlasti v izvozu!

In kako naj gledamo v prihodnje leto?

Ocenjujemo, da bo prihodnje leto težje, kot je bilo letošnje. Zato se moramo nanj temeljito pripraviti.

Zavzel se bom za sklic problemske konference v začetku decembra. Na njej bomo podrobneje določili naše osnovne naloge v prihodnjem letu s ciljem, da prispevamo svoj delež k stabilizaciji našega gospodarstva in k povečanju dohodka.

Težje bo prihodnje leto v poslovnem smislu zato, ker moramo pričakovati nadaljnje zvišanje cen reprodukcijskih materialov, zvišanje življenjskih

stroškov in cen energije, cen v izvozu pa ne bomo uspeli dvigniti niti toliko, kot smo jih dvignili v tem letu. To je pomembno, ker bo ostal izvoz še naprej naša temeljna usmeritev in bo v prednosti. Zato menim, naj bi na decembrski konferenci obravnavali poleg nalog tudi odgovornost za izpolnitev zastavljenih nalog. Posebno skrb naj bi namenili:

- varčevanju z energijo, s surovinami in z reprodukcijskimi materiali;

- povečevanju proizvodnje in skrbi, da bomo uskladiščili čim več kosov in da kar najbolj znižamo vse vrste odpadkov;

- boljšemu izkoriščanju in spoštovanju delovnega časa.

Tak dogovor, ki naj bi nas vse zavezoval, mora biti osnova za nadroben in pregleden ter hkrati tudi življenjski stabilizacijski program.

In če bomo hoteli razmišljati o še večjih osebnih dohodkih od sedanjih, se bomo morali prihodnje leto obnašati še bolj dosledno delavno, poostriiti bomo morali disciplino pri delu in odgovornosti na vseh področjih.

VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

V Steklarski Šoli tudi po devetih mesecih...

... Dober poslovni uspeh

Po obračunu našega dela in gospodarjenja v letošnjih devetih mesecih ugotavljamo, da smo še vedno uspešni, saj smo v primerjavi z enakim obdobjem leta 1979 povečali celotni prihodek za 31%, dohodek za 26% in čisti dohodek za 27%. Pri občutnem povečanju stroškov in porabljenih sredstev za 42% smo vendarle uspeli sredstva za osebne dohodeke povečati za 23%, sredstva za regresiranje prehrane za 45%, sredstva za stanovanjsko gradnjo za 25%, sredstva za skupno porabo pa za 19%. In, kar je tudi pomembno, sredstva za akumulacijo smo povečali kar za 45%!

Kakšne poslovne rezultate smo dosegli po posameznih elementih in kazalcih, je razvidno iz tabele št. 1. Kaj kažejo?

Predvsem je očitno, da so se precej visoko povečali materialni stroški in porabljena sredstva, saj so bila letos v devetih mesecih, kar za 42% večja, kot so bila v devetih mesecih leta 1979. Letos so dosegla 4,995.977 dinarjev, pri čemer so se kar za 1,751.565 dinarjev povečali izdatki za goriva in za energijo, dočim so se surovine, materiali in polizdelki v tem smislu »podražili« za 1,820.479,41 dinarjev.

Do takšnega povečanja stroškov je prišlo v večji meri zaradi resnične podražitve energije in surovin ter materialov, nekoliko pa so se izdatki povečali tudi zaradi večje količinske pora-

be pri nabavi kristalnega stekla, ki ga kupujemo v steklarni »Boris Kidrič« kot polizdelek in ki ga v šoli obdeluje-

mo v končne izdelke. Precej so se letos tudi povečali stroški proizvodnih storitev, to je poliranja kristalnega stekla in žigosanja gostinskega stekla – oboje zaradi povečanja cen takih storitev.

Iz primerjave med celotnim ustvarjenim prihodkom in med porabljenimi sredstvi dobimo znesek 33,175.929 dinarjev, ki pomeni doseženi dohodek. Z odštetjem družbenih obveznosti iz dohodka v znesku 3,308.295 dinarjev dobimo znesek 29,867.644 dinarjev čistega dohodka. Ta se je letos povečal v

Tabela 2: Najpomembnejši podatki o izpolnjevanju finančnega plana Steklarske šole v letu 1980 v obdobju od januarja do septembra (v dinarjih)

Kazalci	Doseženo v 9 mesecih	Planirano za 1980	Indeksi
			I-IX/80 Plan 80
Celotni prihodek	50,059.949	61,457.000	81,4
Porabljena sredstva	16,884.020	20,207.643	83,5
Dohodek	33,175.929	41,249.357	80,4
Obveznosti iz dohodka	3,308.285	4,410.000	75,0
Čisti dohodek	29,867.644	36,839.357	81,1
Osební dohodeki	22,855.915	28,612.500	79,9
Za stanovanjsko gradnjo	1,349.646	1,716.000	78,6
Skladi	5,662.083	6,510.857	86,9

STEKLAR

Tabela 1: Elementi in kazalci poslovanja Steklarske šole v obdobju januar-september 1980, primerjani z dosežki v enakem obdobju leta 1979

Kazalci	Doseženo v 9 mesecih		Indeksi 1980/79
	1980	1979	
CELOTNI PRIHODEK	50,059.949	38,282.605	131
Začasna zaloga (substancia)	558.627	798.285	70
Surovine, material, energija	11,983.353	8,005.898	150
Proizvodne storitve	1,754.291	1,142.349	153
Stroški reklame, propagande	33.788	57.792	58
Reprezentančni stroški	40.136	52.952	76
Drugi materialni stroški	375.283	150.819	248
Neproizvodne storitve in avtorski honorarji	654.781	269.463	243
Dnevnice in druga povračila	628.914	537.132	117
Amortizacija	1,665.422	1,444.717	115
Skupaj	17,694.595	12,459.407	142
Nabavna vrednost trgovskega blaga	-	69.062	
Drugi poslovni stroški	34	2.726	
Skupaj	17,694.629	12,531.195	141
Končna zaloga (Substancia)	- 810.609	- 643.153	126
PORABLJENA SREDSTVA	16,884.020	11,888.042	142
DOHODEK	33,175.929	26,394.563	126
OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	3,308.295	2,850.521	116
ČISTI DOHODEK	29,867.644	23,544.042	127
Za osebne dohodke	22,855.915	18,435.228	123
Za prehrano na delu	789.792	543.623	145
Za stanovanjsko gradnjo	1,349.646	1,081.063	125
Za skupno porabo	825.000	690.220	119
Za poslovni sklad	2,698.018	2,115.000	127
Za razširitev materialne osnove dela	470.375	-	
Za rezervni sklad	497.639	395.948	126
Za druge potrebe	381.259	282.960	135

Tabela 3: Primerjalni podatki o devetmesečni količinski proizvodnji Steklarske šole v letih 1980 in 1979 (v kosih)

Kazalci	Narejeno do 31. 9.		Indeksi 1980/79
	1980	1979	
Brušeno steklo	63.666	111.016	56
Barvno steklo	101.220	70.276	144
Slikano steklo	507.458	545.767	93
Gladko steklo	651.635	552.268	118
Svinčeno steklo	40.723	30.750	132
Skupaj	1,364.096	1,310.077	104

Tabela 4: Primerjalni podatki o devetmesečnem številu bolezenskih izostankov z dela do 30 dni in nad 30 dni v Steklarski šoli v letih 1980 in 1979 (v urah)

Kazalci	1980		Indeksi 1980/79
	1980	1979	
Izostanki do 30 dni	11.727	17.489	67,15
Izostanki nad 30 dni	17.060	16.652	102,45
Skupaj	28.787	34.141	84,32

primerjavi z lanskim v enakem obdobju za 27%.

V razporeditvi čistega dohodka smo namenili za osebne dohodke 22,855.915 dinarjev ali za 23% več kot lani, za prehrano na delu smo namenili 789.792 dinarjev ali za 45% več kot la-

ni, za stanovanjsko gradnjo smo namenili 1,349.646 dinarjev ali za 25% več kot lani.

Povprečni mesečni čisti ali neto osebni dohodek zaposlenega v Steklarski šoli je bil v letošnjih devetih mesecih 7.783,84 dinarjev ali za 20%

večji od povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka v enakem obdobju leta 1979.

Letos smo nekaj našega stekla prodali tudi na tuje in pri tem iztržili 629.963 dinarjev. To še ni veliko, vendar je že nekaj za začetek, saj si od izvoza že v prihodnjem letu obetamo precej več deviznih sredstev, ki jih nujno potrebujemo za uvoz reprodukcijskega materiala.

Zanimivo je tudi pogledati, kako smo v letošnjih devetih mesecih izpolnjevali najpomembnejše planske obveznosti. Kaže jih tabela 2!

Podatki v tabeli 2 kažejo, da naše planske obveznosti, kar se gospodarjenja tiče, uresničujemo tako, da jih za nekaj odstotkov presehamo.

V tabeli 3 so podatki o količinski proizvodnji v letošnjih devetih mesecih, primerjani s podatki za enako obdobje leta 1979. Očitno je, da v količinskih kazalcih nismo tako zelo učinkoviti, kot smo v finančnih kazalcih, res pa je, da je tudi količinsko naša proizvodnja v okvirih letošnjega proizvodnega plana.

In tudi v izrabljanju delovnega časa smo letos zabeležili veliko boljše rezultate kot v enakem obdobju lanskega leta. Tabela 4 kaže, da nam je uspelo zmanjšati izgubljene delovne ure za bolezenske izostanke z dela do 30 dni!

Zanimivo je tudi, da je bilo v letošnjih devetih mesecih izplačanih kot denarno nadomestilo za bolezenske izostanke do 30 dni 361.816 dinarjev, medtem ko je bilo v enakem obdobju lanskega leta izplačanih v te namene 378.854 dinarjev, to je za 4,10% več kot letos.

To, da smo imeli v letošnjih devetih mesecih 5.354 delovnih ur manj izgubljenih na račun bolezenskih izostankov kot v enakem obdobju lanskega leta, že pomeni pozitiven rezultat v naših naporih za uspešno uresničevanje stabilizacijskih ukrepov.

Ker se nam konec tega leta kar hitro približuje in ker se s tem približuje tudi končni obračun tega leta, moramo v preostalih dneh letošnjega leta izrabiti vse razpoložljive sile in možnosti za dosego kar najboljših gospodarskih rezultatov. Predvsem varčevanju materialov in energije moramo nameniti vsi skrb, kajti na tem področju so še velike rezerve. Vsak prihranek pa pomeni večji dohodek!

FRUMENCIJ WEILGUNI

Kako bi ocenili delo mladega kolektiva tozda Dekor v Kozjem?

Mladi kolektiv dozoreva!

V tozdu Dekor v Kozjem domnevamo, da bo tudi leto 1980 tisto, ko bomo v njem izkazali visok porast kosovne proizvodnje. Če namreč primerjamo proizvodnjo v letošnjem devetmesečnem obdobju z lanskoletno v enakem obdobju, lahko govorimo o ugodnih kazalcih. Letos se je število sprejetih kosov povečalo za 46%, število oddanih kosov se je povečalo za 49% in odpadek se je zmanjšal za približno 25%... Seveda pa morejo dati pravo oceno o tem, kaj pomenijo ti podatki, samo tisti, ki poznajo vzroke za dosežene uspehe. In ne bi bilo prav, če ne bi kolektiva pohvalili za znižanje odpadka!

Dosedanje delo – odlično!

Vsekakor pove nekaj podatkov, da bomo v Kozjem letos izbrusili še 400.000 kosov kristalnih izdelkov in da ti kosi že zajemajo viden delež v proizvodnji brušenega kristala steklarne. Zgovoren je tudi podatek, da smo v petih letih obratovanja povečali letno proizvodnjo v primerjavi s proizvodnjo v letu 1975 kar štirikratno in da se je število zaposlenih v istem obdobju povečala za nekaj manj kot dvakrat.

Če vemo, da smo imeli v letih 1975, 1976 in 1977 visoko fluktuacijo delavcev, to je delež delavcev, ki so prišli med nas in ki so nas zapustili, v primerjavi s številom vseh zaposlenih, moramo vendarle ugotoviti, da smo pri tem s sorazmerno novim, mladim kadrom naredili ogromen korak naprej. Dober poznavalec naše zahtevne tehnologije lahko oceni, kakšne rezultate daje sedaj tozda Dekor Kozje glede na izobrazbeno sestavo svojih delavcev. Mislim, da je ocena lahko mirne duše – odlično!

Smo pa tudi samokritični...

V domači hiši pa ne govorimo samo o pozitivnih dosežkih, saj poznamo tudi naše notranje, še neizkoriščene rezerve. Vemo, da tisto, kar dosegamo, še ni dokončni domet delavcev našega tozda, saj imamo še velike rezerve, ki prenekaterokrat ostajajo neizkoriščene zaradi pretežnega dela mladih, še ne dovolj resnih – kar je razumljivo! – pa tudi premalo odvisnih od lastnega zasluzka, in podobno...

Naša notranja reorganizacija in uveljavitev nove organizacije dela ter način nagrajevanja po posamičnih in skupnih delovnih rezultatih je po vseh kazalcih poglobilni vzrok za sunkovito povečanje produktivnosti. Uresničuje se, kar smo v začetku našega dela v tozdu Dekor v Kozjem nakazovali. Se-

veda pa se nadejamo še nadaljnjih uspehov. Iz leta v leto postajamo močnejši v praksi in v naši splošni zrelosti.

Ažurno izpeljan sistem obveščanja

Verjetno se lahko pohvalimo, da imamo pri nas v Kozjem ažurno izpeljan sistem informiranja o proizvodnih dosežkih. Vsak dan ima sleherni delavec izračunan svoj osebni učinek v odstotkih in v doseženih točkah za količino opravljenega dela. Take podatke dnevno vnašamo v poseben grafikon na oglasni deski. Dnevno obračunavamo tudi kakovost opravljenega dela v odbitnih časih, če ima delavec nujna popravila in če je bil njegov lom večji od dovoljenega po normativu. In tudi o tem so podatki vsakomur na vpogled!

Tedensko preverjamo izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnega plana, ki je sicer postavljen za vsak mesec, in plan izrabljenosti delovnega časa. Tako lahko vsak delavec spremlja napovedi, kakšna bo vrednost točke. Po drugi strani pa so ti podatki nekakšna alarmna skala za zaznavanje napak v proizvodnji... Seveda pa spremljamo na enak način tudi izpolnjevanje finančnega plana.

Analiza o doseganju mesečnega plana je na oglasni deski že drugi ali tretji dan v naslednjem mesecu in jo redno obravnavamo na mesečnih zborih delavcev. Torej sleherni delavec v našem tozdu sproti ve, kakšen bo njegov osebni dohodek v primerjavi z osebni dohodki drugih delavcev v tozdu.

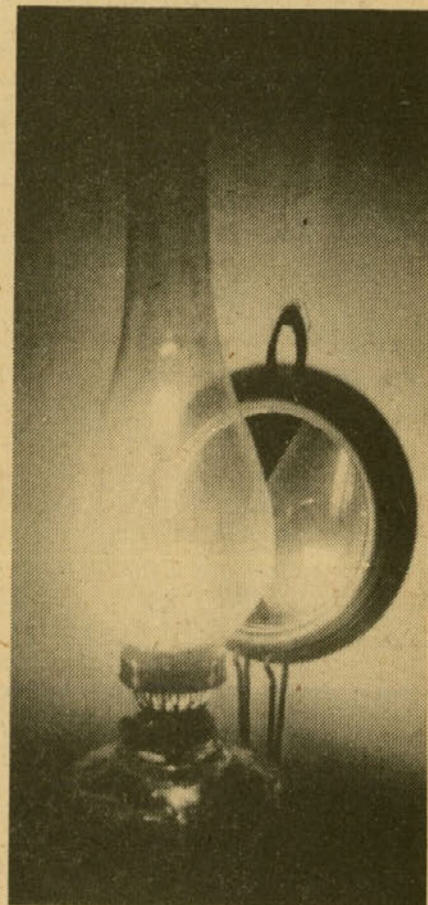
Organizacija zbiranja in prikazovanja potrebnih podatkov je izpeljana tako, da skrbita za to eden zaposleni ali dva zaposlena. To pa je res treba pohvaliti, da je v bistvu treba zbrati množico podatkov in da opravimo v te namene vsak dan kakšnih sto obračunov.

Seveda je to le nekaj nadrobnosti, katerim namenjam v našem tozdu posebno skrb, ker vemo, da je dobra in pravočasna informacija o delu, poslovanju in gospodarjenju osnovni temelj za dobro delo in za dobre odnose med nami.

Temeljna organizacija Dekor je v letošnjih devetih mesecih izkazala svoje dosedaj najboljše poslovne učinke, vendar še vseeno ne takšne, da bi z ustvarjenim dohodkom že mogli ustvariti močnejši poslovni sklad. Vzroki za to so globlji in ena med težjimi nalogami vodij v tozdu bo, da skupaj s strokovnimi službami razrešijo nekatere nejasnosti. Gre za poglobljeno delo, ki poteka sedaj, ko razglabljammo postavko za postavko enkrat ali dvakrat tedensko.

In dokler ne razkrijemo vseh teh »skrivnosti«, smo se na zadnjem zboru delavcev tozda Dekor v Kozjem odločili, da bo merilo za naše nagrajevanje

Lešcerba, simbol svetlobe in varnosti...

plan. Po njegovem doseganju se bo ravnala tudi vrednost točke. Ali bomo uspeli doseči takšnjo njeno vrednost, kakršna je dovoljena v drugih tozidih, je tako sedaj naša skrb. Postavljeni plani so sicer kot izvlečki iz letnega plana realni ali stvarni. Zato lahko postavimo enostavno formulo za naš uspeh: pri stoođstotnem izpolnjevanju fizičnega plana proizvodnje, pri stoođstotnem izkoristku razpoložljivih delovnih ur in pri stoođstotnem izpolnjevanju normativov bo tudi vrednost točke stoođstotna. Kakršen koli delen izpad pa bo njeno vrednost znižal!

Spet pa se pri nas postavlja v ospre-

dje problem v zvezi z delitvijo izvoznega programa in domačega prodajnega programa ter s tem povezanim odstopanjem prodajnih cen od planskih

Vse kaže, da bomo morali za tozid Dekor le najti drugačno rešitev in drugačen način za ugotavljanje njegovega deleža v izvozu, čeprav bo delal več za prodajo na domačem trgu! Zakaj? Trenutno vemo, da je izvažati za vsako ceno vendarle nesmiselno. Pri obstoječi embalaži je nesmiselno prevažati nekatere vrste kelihov zaradi prevelikega loma. Ker s takšno delitvijo dela celotna organizacija združenega dela nič ne pridobi in če ocenimo, da se

brusi povsem enako za prodajo na domačem tržišču in za prodajo na tujem, in če hočemo obvladovati tudi domače tržišče, je treba najti enostavnejšo formulo za urejanje tega dela dohodkovnih odnosov!

Tolikokrat poudarjen cilj – poslovni uspeh tozida Dekor – mora biti v največji meri podrejen ciljem skupnega uspeha vse steklarne. To velja še zlasti zato, ker je naša proizvodnja izrazito verižna. In naša naloga mora biti, da bo tozid imel jasno določene in objektivizirane pogoje za pridobivanje in razporejanje dohodka.

B. J.

Kakšen je osnovni namen varnostne vzgoje?

Zmanjševati in odpravljati nezgode pri delu

Zagotavljati kar najbolj varno delo je vse pomembnejša naloga sodobne industrije. In, ne da bi se izgubljali v podrobnejših statističnih analizah, lahko rečemo, da so med številnimi problemi ljudi, ki delajo v industriji, najbolj boleče nezgode pri delu in obolenja.

Poglavitni namen vsakega industrijskega podjetja je proizvajati kar najbolj tekoče, nemoteno in brez zastojev. Nezgode pri delu pa sodijo med najhujše motnje in med najneprimernejše zastoje. Denarni stroški zaradi nezgod pri delu so ogromni; če upoštevamo izgube življenj in pohabljenost delavcev, pa je škoda še bolj tragična. Dan-

današnji umre več ljudi v starosti od enega leta do štiridesetih let zaradi nezgod, kot jih umre zaradi bolezni!

Večina nezgod pri delu je ne le tragedija za ponesrečence in za njihove svojce ter pretres za sodelavce, ampak je tudi izrazita škoda za ponesrečenca, za njegovo družino, za delovno organizacijo, v kateri dela oziroma je delal, in

za celotno skupnost.

Čeprav temeljne dolžnosti zavezujejo neposredne izvrševalce, to je delavce v osnovni dejavnosti, in njihove predpostavljene, to je vodje in organizatorje dela, da se morajo pri svojem delu ravnati po predpisani varnostni zakonodaji, po varnostnih pravilih in navodilih, se zgodi veliko nezgod pri delu zaradi nespoštovanja celo najosnovnejših varnostnih zahtev!

Poglejmo si le nekaj primerov!

Zanimivo si je pogledati nekaj primerov iz domačih »logov«, iz naše steklarne!

1. Orodje je za varno delo neprimereno. Zakaj delavec čaka, da ga bo na to opozoril njegov predpostavljeni delavec ali varnostnik? Takrat bo morebiti že prepozno!

2. Delovodja je brusilca večkrat opozoril, naj sebi v korist uporablja varnostna očala. Brusilec pa si je vse do usodne nezgode natikal očala le takrat, kadar je prišel blizu delovodja... Ali naj stoji ob takem odraslem človeku venomer poseben varuh, ki ga bo opominjal ali pa mu grozil?

3. Uredili smo sodobne higienske naprave, preoblačilnice in garderobne omarice. Že nekaj tednov pozneje pa smo pri nadzoru ugotovili, da imajo nekateri v zaklenjenih omaricah najrazličnejšo nesnago, in ugotovili njihovo splošno zanemarjenost... Je to razumljivo, sprejemljivo in opravičljivo?

Avtobusni prevozi na delo in z dela – pridobitev, a tudi nenehne težave! – foto Z. Novak

Kakor koli že, to so dejstva in v ozadju vseh primerov je vendarle človekovo neprimerno ravnanje...!

Četudi gre pri varstvu in higieni pri delu za očitne delavčeve koristi, se mnogi tega ne zavedajo. Najpogosteje je to posledica njihovega neznanja, nepoučenosti in napačnih stališč do varstva pri delu. Ko je človek že daljši čas v določenem okolju, se kaj lahko zgodi, da zapade v okostenelo zaupanje v svoje izkušnje in postane nekako prepojen s tako imenovano industrijsko slepoto. Toda zahteve del in nalog se – seveda – spreminjajo, spreminjajo se tudi načini dela, in spreminjamo se navsezadnje tudi mi! Zato smo torej tako nujno potrebni dopolnilnega izobraževanja o varstvu pri delu.

Tako smo v tem sestavku pokazali človekovo pomembnost pri nezgodah, zdaj pa je že čas, da se vprašamo, kaj je sploh nezgoda?

Kaj pa je sploh nezgoda?

Boljše razumevanje narave nezgod pri delu in njihovega preprečevanja

zahteva, da skrbno razlikujemo med dajanji in med posledicami dejanj!

Nezgodo pri delu definiramo kot nepričakovano, nepredvideno neljubo dejanje, dogodek ali pojav, ki je prekinil dokončanje nekega dela ali dejavnosti, pri čemer pa ni nujno, da se je delo ali dejavnost končala z delavčevo ranjenostjo, z njegovo poškodbo ali s poškodovanjem stroja.

Poglejmo si za primer, kaj se je zgodilo, ko se je bil neki delavec večkrat udaril oziroma zadel ob premični strojni del! Nekajkrat se je pri tem umazal, nekajkrat odrgnil kožo na komolcu, naposled pa se je takšen dotik s premičnimi strojnimi deli končal pri kirurgu, ki je moral poškodovancu zmečkano roko odrezati.?!

Nasploh ljudje premalo poznajo nevarnosti, ki jim pretijo pri delu, premalo pa tudi poznajo ustrezne varnostne ukrepe. To velja predvsem za novince brez izkušenj in vaje, ki so nezadostno poučeni o varnem načinu dela.

Tudi večina neposrednih vodij de-

lavcev, ki so dolžni uveljavljati varnostne ukrepe, premalo ve o tem, kako se preprečuje nezgode pri delu. Potrebna znanja o tem si človek ne more nabrati samo iz lastnih izkušenj, marveč ga mora prevzemati tudi pri drugih.

Neresnost in neodgovornost nekaterih sodelavcev!

V novembru letos smo organizirali seminar o varstvu pri delu za neposredne vodje del in nalog oziroma za vodstvene delavce. Seminar in na njegovem koncu poseben preizkus znanja sta bila obvezna; vendar se ju je kljub temu udeležilo namesto 52 povabljenih obveznikov le 27 delavcev!

Takšen odziv kaže na dokajšnjo neresnost in neodgovornost sodelavcev do varstva pri delu. To trdim predvsem zato, ker je bil seminar za vodstvene delavce, ki morajo odigrati pomembno vlogo pri pospeševanju varstva pri delu!

BRUNO ŠVERKO

Sodobnejša oprema v naši zobni ambulanti

Boljše in hitrejšje storitve

Že skoraj tri mesece je tega, ko smo v zobozdravstveni ambulanti v steklarni dobili novo, res sodobno opremo. To bo gotovo omogočilo zobozdravstvenim delavcem v njej hitrejšje in še bolj kakovostno delo in to bo v obojestransko zadovoljstvo pacientov in zdravstvenega osebja. In, kar je še zlasti pomembno, nova oprema omogoča takorekoč brezbolno popraviljanje zob, če – seveda – ti le že niso prehudo slabi. Vse to je bil povod, da je zobozdravnik Aleksander Stankovič povedal nekaj o delovanju in o načrtih zobne ambulante v naši delovni organizaciji!

Najpomembnejša pridobitev naše zobne ambulante je sodobni vrtni stroj z velikim številom vrtljajev na minuto, tako da je z njim vrtnje zob neboleče. Zalivko lahko naredimo brez bolečin, kar prej s starim strojem včasih res ni bilo mogoče. Zato menim, da se je neupravičeno razširil naokrog glas, češ, kako v steklarni »boleče« popravljamo zobe... Sedaj res nihče več ne bo mogel trditi kaj podobnega.

Z vrtnim strojem smo dobili tudi nov fiziološki stol, ki pacientu omogoča med popraviljanjem zob ugodno lego, zobozdravniku pa olajša popraviljanje zob.

Tudi laboratorij smo nanovo opremili, tako da se je sedaj čas za pripravljanje protetičnih izdelkov močno skrajšal.

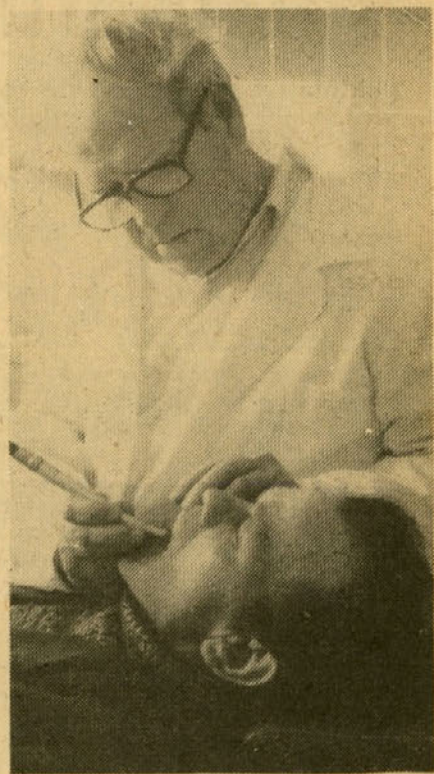
Vsa oprema je stala nekaj manj kot 40 milijonov starih dinarjev, zagotovila pa jo je zobozdravstvena skupnost Celje, oziroma njen tozd Šmarje pri Jelšah.

Strah pred zobozdravnikom povsem odveč!

Veljalo bi poudariti, da je strah pred zobozdravnikom sedaj povsem odveč. Pomembno je predvsem to, da se pravočasno odločite za odhod v ambulanto, ne pa šele takrat, ko vas do take odločitve prisilijo bolečine.

Prav gotovo bo med našimi naslednjimi osnovnimi nalogami organizirati in izpeljati sistematične preglede, kar bi morala postati ustaljena praksa. Vemo, da je med delavci veliko takšnih, ki se na delo in z dela vozijo z avtobusi.

Ne čakajte, da vas šele bolečina pripelje v zobno ambulanto! Od časa do časa opravite tudi preventivni pregled! – foto Z. Novak

Zato smo pripravljene take preglede opraviti v popoldanskem času ali kakšno prosto soboto, kakor bi pač komu bolj ustrezali. Preglede bi opravili brezplačno!

Sistematični pregledi so nujni predvsem zato, ker nezdravo in tudi neuporabno zobovje zelo slabo vpliva na delovanje nekaterih organov. Prav tako so zaradi tega ogroženi srce, ledvica, neurejeno in nagnito zobovje pa pospešuje tudi nastajanje revmatskih obolenj in še nekaterih drugih bolezni. Sicer pa tudi sami veste, kakšna nadloga je boleč zob, če pa je neurejeno vse zobovje, zdravljenje skoroda ni mogoče. Kaj pomeni vse to za človekovo počutje, za njegova izostajanja z dela, za neprespance noči itn., o tem pa najbrž sploh ni treba več pisati!?

Da bi se vsemu temu izognili, na sistematični pregled!

Da bi se izognili vsemu napisanemu, je treba občasno opraviti sistematični zobozdravstveni pregled. Na tak način je mogoče pravočasno odkriti začetne in še majhne okvare na zobeh, kakršne je mogoče popraviti oziroma ozdraviti hitro in preprosto, pa tudi brez bolečin. In, česar tudi ne kaže zanemariti: prihraniti je tako mogoče precej denarja, saj popraviljanje zob danes ni več poceni zadeva!

Pred leti smo v steklarni opravili analizo o škodljivem delovanju okolja in opravljanja delovnih nalog na zdravstveno stanje zobovja. Ugotovljeno je bilo, da večjih nevarnosti ni. Do čestih poškodb prednjih zob prihaja le pri steklopihalcih zaradi narave dela... Menim, da so to čisto poklicna obolenja oziroma poškodbe in da bi morali takšna popravila opravljati zato brezplačno. No, določen napredek smo že naredili s tem, da smo steklopihalcem najmanj za dva dni prepovedali pihanje po izdrtju zoba ali drugače povzročeni rani, da ne bi prišlo do vnetja.

Zobna ambulanta tudi za svojece steklarjev!

V splošni ambulanti steklarne nekaj časa svojece steklarjev in upokojenih steklarjev niso sprejemali. To pa za našo splošno ambulanto ne velja! Po nekakšnem standardnem normativu naj bi bil na kakšnih 2.500 pacientov en zobozdravnik. Ker je v steklarni zaposlenih nekaj več kot 1.200 delavcev, lahko v zobno ambulanto sprejmemo na zdravljenje tudi svojece steklarjev in upokojene steklarje. Želimo si le še to, da bi čim prej kupili še napravo za ultrazvočno čiščenje zobnih oblog (kavitron), saj bi z njo veliko pridobili.

Naj omenim le še to, da je naš osnovni cilj nuditi kakovostne zobozdravstvene storitve. Za to smo pripravljene prilagoditi tudi delovni čas potrebam steklarjev... Da bi se trudili naše delo opravljati res najboljše, vam je v ambulanti na voljo posebna knjiga, v katero lahko vpišete svoje pritožbe in pohvale. Vsaka beseda nam bo dobrodošla. In če vas kaj moti, le povejte svoje mnenje!

Vse zaposlene pa prosimo, naj svoje predloge o najbolj ustreznem delovnem času zobne ambulante čim prej sporočijo. Čim prej bi se radi dogovorili za bolj primeren delovni čas in čim prej bi radi tudi začeli s sistematičnimi pregledi!

Sedaj je čakalni čas za popravilo zob in za izdelavo protetičnih izdelkov kratek.

Za tiste, ki morda še ne poznate delovnega časa naše zobne ambulante, pa le še tale podatek: ambulanta je odprta vsak torek, sredo, in patek od 6.30 do 13.30 ure in vsak ponedeljek od 7. do 18.30 ure, v četrkih pa je odprta od 10. do 19. ure!

Kakor ste sami lahko po vsem zapišanem povzeli, velja tudi za zobozdravstvo pregovor: »Boljše preprečiti, kakor zdraviti!«

B. N.

Kadrovske zanimivosti

V oktobru 1.282 delavcev

V oktobru je bilo v steklarni »Boris Kidrič« zaposlenih 1.282 delavcev in sicer v tozdu Osnovna izdelava 412, v tozdu Dodelava 161, v tozdu Kristal 332, v tozdu Dekor Kozje 105, v tozdu Servisne dejavnosti 71, v tozdu Delavska restavracija 21, v tozdu Naše steklo Beograd 10 in v delovni skupnosti skupnih služb 170. V steklarno je prišlo 22 novih delavcev, iz nje pa jih je odšlo 11.

Prišli

Med 22. delavci, ki so prišli v oktobru nanovo v steklarno, so:

V tozdu Osnovna izdelava: za odnašalce: Ervin Bele, Stanko Drenški, Jurij Drofenik, Marjan Drofenik, Vojko Gotlin, Milan Grahovar, Franjo Jutriša, Mirko Korbar, Mladen Krug, Milan Kužnar, Ivica Lazički, Slobodan Nikolvski, Ivan Ožvatič, Branko Sambol, Ivan Viderščak, Vlado Vrhovski in Vjakoslav Vukmanič; za vlagalca Franc Berghamus in Alojz Kitak.

V tozdu Dodelava: za brisalki stekla Gordana Božič in Branka Gluhak, ki sta obe prišli iz tozda Osnovna izdelava.

V tozdu Dekor Kozje za steklobrusilec Lidija Beber in Anton Zupan ter za

elektrikarja Branko Zupanc.

V delovno skupnost skupnih služb: za pripravnika Andrija Gašparič in Darinka Plemenitaš.

Vsem novim sodelavcem želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva!

Odšli

Iz tozda Osnovna izdelava: nabiralec dna Franc Gobec – zaradi smrti; odnašalci: Gordana Božič in Branka Gluhak – zaradi odhoda v tozdu Dodelava; Marjan Mateuš – zaradi odhoda v JLA in Zvonko Boršič – zaradi izključitve; krogličarji: Stjepan Gajšek, Marjan Gamilec, Josip Spičjak, Stjepan Vešligaj in Branko Zagorščak – vsi zaradi odhoda v JLA; pripravljalec lesa Edvard Mikulić – zaradi izključitve.

Iz tozda Dekor Kozje: steklobrusilec Milanko Lukić – zaradi samostojne zapustitve.

Iz delovne skupnosti skupnih služb: referent za varstvo pri delu Ivan Šverko – zaradi redne upokojitve.

Upokojenemu sodelavcu želimo še dolga leta uživanja pokoja, sodelavcem, ki so odšli v JLA, želimo, da se nam kmalu vrnejo; drugim, ki so odšli brez sporazuma, pa želimo, da bi kje drugje dobili delo!

Rodili so se

V oktobru so se rodili: Saša Bračun – hči Terezije, Liljana Dimec – hči Zvonka in Erna Drofenik – hči Hedvike.

Staršem čestitamo, novorojenčkom pa želimo zdravja in sreče v življenju!

Poročile so se

V oktobru so se poročile: Silva Gobec – poročena Skalé, Bernarda Golubič – poročena Brilej in Metka Šket – poročena Stiplovšek.

Mnogo sreče na novi življenjski poti!

Upokojeni sodelavec

Ivan Šverko

Vodja službe za varstvo pri delu v steklarni Ivan Šverko se je rodil 25. junija 1922 v Malem Taboru v kmečki družini z več otroki. Že v osnovni šoli se je s sošolci iz steklarskih družin pogovarjal o steklarskem poklicu, zavedajoč se, da doma ne bo zadosti kruha za vse. Zato tudi se je šel Ivan po dokončani osnovni šoli kot štirinajstletnik učiti za steklobrusilca k privatnemu mojstru – steklobrusilcu. Vajensko dobo je preživel tri leta in leta 1939 je opravil pomočniški izpit pri steklarskem združenju v Celju. Potem je prišel na delo v steklarno.

Ivan Šverko je pri nas opravljal vsa dela – od del v grobi brusilnici, vribavanja zamaškov, brušenja izdelkov iz kristalina do brušenja izdelkov iz kristalnega stekla. Proti koncu leta 1942 je moral zapustiti delo in se umakniti domov, na Hrvaško. Po osvoboditvi pa se je ponovno zaposlil kot steklobrusilec in že leta 1948 postal mojster – brigadir. In to delo je opravljal vse do leta 1959, ko je zbolel za poklicno boleznijo, pa se je moral zaradi zdravstvenih razlogov prekvalificirati.

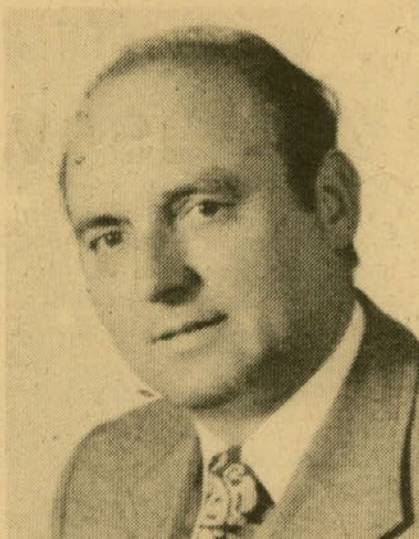
Naš upokojeni sodelavec Ivan je bil že od leta 1945 član našega prostovoljnega gasilskega društva, ki je bilo leta 1947 registrirano kot Industrijsko gasilsko društvo Steklarna. Zaradi njegovega odnosa do tega dela ga je takratno vodstvo steklarne predlagalo, naj bi sprejel poleg gasilstva še službo za varstvo pri delu, ki se je tiste čase imenovala HTZ – higiensko-tehnična zaščita in ki je morala biti organizirana v vsaki delovni organizaciji.

Ni bilo težko Ivanu opustiti steklarско delo, vendar se je z resnim prizadevanjem, s požrtvovalnostjo in z odpovedovanjem marsičemu v prostem času usposobil za zadovoljivo opravljanje vodje službe za varstvo pri delu in za požarno varnost. Poveljniško funkcijo in pozneje tajniške posle pri IGD je Ivan opravljal vse do upokojitve...

Pred odhodom v pokoj je Ivan Šverko predal le svoja tajniška dela v IGD, ostal pa bo še naprej njegov član in se vračal med nas.

Želimo mu, da bi še mnogo let užival zaslužen pokojnino in da bi nas večkrat obiskal!

SODELAVCI

Ivan Šverko iz steklarne, ki je skrbel za varstvo pri delu, se je upokojil, še naprej pa bo deloval v našem gasilskem društvu!

Letos poleti se je invalidsko upokojil transportni delavec v Steklarski šoli Vinko Murk... Naj še dolgo uživa zaslužen počitek, kdaj pa naj nas tudi obiše!

Invalidsko upokojeni sodelavec

Vinko Murk

Dvajsetega junija je prenehal delati v Steklarski šoli Vinko Murk, transportni delavec. Bolezen je bila premočna, da bi jo zmogel docela premagati, pa se je Vinko moral invalidsko upokojiti.

Kot mlad fant je Vinko Murk delal na kmetiji do odhoda v JLA. Potem se je zaposlil kot sezonski delavec, kmalu pa je dobil delo v rudniku in delal kot rudar v Pregradi do njegove ukinitve... Pozneje je Vinko dobil delo v

celjski Cinkarni, kamor se je vsak dan vozil. Seveda si je zato želel, da bi se vendarle zaposlil kje bližje svojemu domačemu kraju. In tako mu je uspelo dobiti delo v Steklarski šoli kot transportni delavec. Svoje delo je opravljal marljivo vse do invalidske upokojitve.

Vinko, želimo Ti, da bi še mnoga leta užival zaslužen pokojnino. In pridi nas kdaj pa kdaj obiskat!

TONE KLOKOČOVNIK

Spomin na Tita

Stisk njegove roke

Tito – simbol svetâ; borec za mir, za bratstvo in za enotnost med narodi in narodnostni svetâ... Presrečni smo, da smo živeli takrat, ko je živel tudi on – naš Tito!

Ne, nikoli več ga ne bomo videli nasmejanega, srečnega med mladimi! Rad nas je imel, tako rad, kot smo imeli radi mi njega! Rad je hodil po solah in vpraševal za skrbi, ki tarejo mlade. Stisk njegove roke je bil največja sreča na svetu, saj – če ne bi bilo njega – morda tudi Jugoslavije ne bi bilo.

Znašel se je v vsakem težkem trenutku, saj je imel prijatelje – sodelavce – starejše in nas mlade, ki bomo hodili po poti, ki jo je on začrtal z velikim trudom. Kako radi smo ga imeli, pa ga ni več! So že odšli tisti lepi trenutki, ki smo jih bili doživljali ob njem? Ne, bratstvo nas veže med seboj še trdneje kot prej! Bomo zmogli brez njega? Seveda! Saj nas je on tega učil. Učil ljubiti in ceniti svobodo in domovino. Ves svet žaluje za njim, ker so ga znali spoštovati in ceniti tudi drugi.

Nikoli več ga ne bo, toda njegove ideje bodo ostale v nas, v naših srcih.

ANDREJA MIKŠA, 7 b

OŠ »Boris Kidrič« ROGASKA SLATINA

Referendum za cesto je uspel!

Za cesto 71% glasov

Na željo prebivalcev iz naselij Prišlin, Mali Tabor, Poredje, Zalog in Gornje Brezno je bil 2. novembra letos referendum za uvedbo samoprispevka, ki naj bi omogočil modernizacijo ceste IV. reda Sotla-Vučja gorica-Prišlin-Brezno (Kapela), s katero sta povezani Slovenija in Hrvaška. Referendum je uspel, saj je zanj in s tem za cesto glasovalo 71% prebivalcev.

Omenjena cesta je pomembna zato, ker po njej vsak delovni dan avtobusi prevažajo delavce v delovne organizacije na območju Rogaške Slatine. Je pa tako slaba in nevdrževana, da je komaj še prevozna. Zato so prebivalci iz naštetih naselij predlagali uvedbo tri odstotnega samoprispevka iz neto ali čistih osebnih dohodkov zaposlenih za tri leta.

Referendum, ki je bil v nedeljo, 2. novembra, je dal naslednje izide:

- v Prišlinu je prišlo od 286 volilcev s spiska krajevne skupnosti glasovati 243 krajanov;
- v Malem Taboru je prišlo izmed 264 volilcev 175 krajanov;
- v Poredju je izmed 147 volilcev prišlo na referendum 96 krajanov;
- v Zalogu je prišlo izmed 75 voliv-

cev 42 krajanov na referendum;

- v Gornjem Breznu pa je prišlo na referendum izmed 272 volilcev 199 krajanov.

Skupna udeležba na referendumu je bila več kot 72 %, za samoprispevek pa je glasovalo 71 % krajanov!

Predvidevamo, da bomo s samoprispevkom zbrali polovico denarja, ki je potreben za modernizacijo ceste. Del sredstev bomo poskušali dobiti še s prostovoljnimi prispevki delovnih organizacij, da bi tako zbrali vsaj 60 % potrebnega denarja kot prispevek delovnih ljudi, preostalih 40 % potrebne ga denarja pa bomo zahtevali od samoupravne interesne skupnosti za ceste!

TONE KLOKOČOVNIK

Še nekaj o alkoholizmu ...

Če razdalje premostimo sami, potem ...?

Dejanja in ravnanja posameznikov, ki odstopajo od družbeno priznanih in veljavnih norm ter vrednot, štejemo za neprilagojena. Vzroke človekove neprilagojenosti običajno razlagamo z vplivi okolja.

Podatki pa kažejo, da na enak **negativen vpliv okolja** (težave) ljudje reagirajo različno; od bega do ravnodušnosti. Za to človek ne podlega negativnim pritiskom okolja, ne da bi se ti tesno prepletali z njegovimi osebnostnimi lastnostmi, zlasti z nekaterimi, tako imenovanimi bazičnimi ali osnovnimi.

Od načina, kako starši navezujejo otroka nase in kako mu razkazujejo svet, bo že v prvem letu življenja rastla različna bodoča **osebnost**. Navezujejo pa ga nase z ljubeznijo ali s pretirano zaskrbljenostjo, sprejemajo ga z razumevanjem ali že z odporom. Njihov odnos do otroka je lahko razumevajoč ali pa odklonilen. Pomeni lahko občutek varnosti ali pa vir stalne tesnobnosti in strahu; pomeni lahko pozitivno avtoriteto ali pa tiranstvo.

Vse našete nasprotno oblike otrokove navezanosti na starše opozarjajo

na številne odtenke med skrajnostmi, ki oblikujejo osebnost slehernega človeka. Te lastnosti, ki se oblikujejo že zelo zgodaj - v poldrugem letu otrokove starosti - odločajo, kako bo človek **reagirati** ali se odzival na zunanje pritiske (težave): občutljivo ali ravnodušno, ustvarjalno ali neustvarjalno («pametno» ali ne), uporno ali s podrejanjem.

Še zlasti je važno, ali bo človek na pritiske in ovire v okolju reagiral s kroničnim stanjem čustvene napetosti, ki se bo v njegovem notranjem doživljanju običajno izražalo v obliki tesnobe ali neugodja.

Takšno stanje mora človekov organizem na nek način «odreagirati», pomeni, da se mora sprostiti... In ena med zvrstmi te sprostitve je alkoholizem, saj najdemo pri veliki večini alkoholikov stanje kronične čustvene napetosti in tesnobe! Zato ni presenetljivo, če pogosteje naletimo na alkoholike, ki so izšli iz motenih družin. Lastnosti alkoholikov, kot so: egocentričnost, preobčutljivost, napetost, agresivnost in pomanjkanje odnosa do avtoritete itn. imajo osnovo v zgodnjih

doživetjih v moteni družini in v podobnih lastnostih staršev. O pomenu, ki ga ima obnašanje staršev in drugih ožjih sorodnikov na bodočega alkoholika, govori podatek, da je od 35 do 40 odstotkov njihovih staršev ali sorodnikov bilo prav tako vdanih alkohololu!

Tako vidimo, da pri nastajanju neprilagojenega vedenja nastopa trikotnik: motena osebnost - neugodno okolje - stalen način reagiranja (kako ubezati notranji napetosti).

Ker je alkoholikovo reagiranje na napetost družbeno nezaželeno, se obnašamo do alkoholikove zasvojenosti drugače, kot se obnašamo do drugih bolezni. Predvsem se obnašamo z moralnim obsojanjem. Toda tudi alkoholik sebe obsoja, se sramuje, poskuša prikriti svojo zasvojenost. Zaradi občutenja krivde pa se spet in spet poganja v alkohol, da bi pozabil nanjo, saj ga vse to navdaja s tesnobo in z napetostjo. Iz začaranega kroga sam ne najde več poti. Ker mora udušiti svoja občutja krivde, postane preobčutljiv za napake, slabosti in krivice drugih v okolju in z njimi opravičuje svojo ra-

zvado. Takšen obrnjen način reagiranja, ki se kaže v slepi agresiji do okolja in tudi v preobčutljivosti za njegove slabosti, pa dokončno trdi začarani krog.

Pri zdravljenju in prizadevanjih za preprečevanje alkoholizma se navadno nastopa z določenimi zapovedmi in prepovedmi: »Bodite močni, okrepite si voljo, alkohol je družbeno zlo...!« itn. Tako se običajno govori alkoholikom!

Nasveti sicer niso slabi, a kaj, ko ponavadi delujejo mimo alkoholikovih reakcij na napetost. Alkoholik je navadno preokupiran s čustvenimi težavami, z napetostjo, z občutki krivde, ki jih mora sprostiti. Naši nasveti pa sami po sebi napetosti še ne razrešujejo.

Ljudem, ki svoje napetosti niso sposobni kakor koli pozitivno, družbeno sprejemljivo sprostiti, je treba pokaza-

ti pot v družbeno sprejemljive smeri sprostitev, v nadomestitvene dejavnosti.

Mlad človek, na primer, ki v prekipajoči agresivnosti ali napadalnosti, ki sili na plan, v sproščeni domišljiji, v potrebi po samouveljavljanju in po pustolovščinah, zagreši manjšo tatvino, nasilno obračuna s kakšno osebo, povzroči materialno ali gmotno škodo, se bo slej ali prej znašel pred sodnikom... Drug človek z enakimi ali s podobnimi pritiski, pa jih bo uspešno sprostil pri taborjenju, na izletih, v junacenju ali uživanju ob filmih.

Pomen nadomestnega obnašanja je nedvomen za katerikoli oblike družbene neprilagojenosti. Tudi za alkoholike bi veljalo isto, čeprav za vprašanje alkoholizma danes še ne moremo reči, da bi bilo do kraja proučena, saj ta kompleksni biološko psiho-socialni problem še premalo poznamo glede

vzročnosti in raznih dejavnikov, ki vplivajo nanj. Zato tudi še ne poznamo zanesljive in učinkovite poti, pa so vsa dosedanja prizadevanja šele v fazi proučevanj in preizkusov.

Že s sedanjimi spoznanji pa lahko pomagamo človeku, ki je čustveno napet. Usmerimo ga v pozitiven način sprostitev napetosti. To je lahko v športnem, kulturnem, strokovnem izživljanju, v raznih igrah, pri branju in sploh pri delu, s kakršnim se človek rad ukvarja.

Tako mu ne bo treba iskati sprostitev v alkoholu. Tako bo našel stik z ljudmi, ki ga potrebujejo, kot vsak človek, brez pomoči alkohola, s katerimi je lažje premostiti razdalje, ki nas ločijo od drugih ljudi, kajti če te razdalje premostimo sami, potem lahko potreba po alkoholu odpade.

BRANKA GRADIČ

Večjo odgovornost delegatov in strokovnih služb

Premalo za uporabnike!

V oktobru so bile v okoljih, v katerih delajo in živijo občani naše občine, dokaj temeljite razprave o osnutkih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Šmarje pri Jelšah za srednjeročno obdobje od leta 1981 do leta 1985. V Steklarski šoli smo v ta namen organizirali razširjeno sejo šolskega sveta, na katero smo povabili tudi predsednike posameznih delegacij v samoupravne interesne skupnosti ter predstavnico skupnih služb teh interesnih skupnosti v občini ter predstavnika zdravstvene skupnosti Celje.

Delegati še premalo odgovorni delegatski bazi...

Vedno znova opažamo, da se razprave o tako pomembnih listinah, kot so omenjeni samoupravni sporazumi, ne lotevamo dovolj resno... Delegati, ki zastopajo posamezna delegatska okolja, se še vedno premalo zanimajo za svoje odgovorno delo in se neradi vključujejo v razprave na konferencah delegacij in v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti s svojimi mnenji, predlogi in pripombami. In še vedno ni prave povezanosti delegatov z njihovo delegatsko bazo, ki jo zastopajo. Informacije o tem, kaj bodo delegati obravnavali in kaj so se dogovorili oziroma, kaj so sklenili, ne prihajajo pravočasno med tiste, ki so delegatom zaupali zastopati njihove interese. In, vse premalo se zavedamo, da smo za to, kar imamo, sami odgovorni!

Vemo, da delegatski sistem šele gradimo, da delegati še ne opravljajo vseh

svojih funkcij tako, kot je zamišljeno, vendar moramo hkrati tudi priznati, da so določeni kakovostni premiki vendarle opazni.

Za nekakovostno obravnavo materialov krive tudi skupne službe!

Na začetku pa moramo omeniti tudi to, da so za nekakovostno obravnavo materialov, ki prihajajo za seje posameznih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, krive tudi skupne službe, ker gradiv včasih ne odpošljejo delegatom pravočasno ali pa so gradiva sama preobsežna, nepregledna in napisana v težko razumljivem jeziku. Krivi pa so tudi nekateri malomarni in brezbrizni delegati, ker materialov sploh ne preštudirajo, kaj da bi se šele o predlaganih odločitvah posvetovali s svojimi sodelavci, ki so jih izvolili za delegate.

Na Steklarski šoli smo se razprave o

osnutkih samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Šmarje pri Jelšah za obdobje 1981 - 1985 lotili dokaj resno. Zavedamo se, da ni vseeno, kaj bodo srednjeročni plani vsebovali in kakšne bodo potrebe po sredstvih, ki jih prispeva združeno delo.

Da bi bila razprava čim bolj kakovostna, smo na sejo povabili predstavnic skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti občine Šmarje pri Jelšah in predstavnika zdravstvene skupnosti Celje, da sta nam pojasnila ali odgovorila na naša vprašanja.

Moram reči, da je bila razprava dokaj zanimiva ter zelo koristna za vse udeležence, saj smo na ta način razvolzali marsikatero nejasnost.

Razpravljalci so opozorili, da bi bilo pri obravnavi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti treba najprej analizirati uresničevanje načrtov za sedanje obdobje, česar predložena gradiva za javno razpravo ne vsebujejo. Na podlagi tega bi bilo šele mogoče razpravljati o bodočih načrtih, saj nam manjkajo podatki, kako sedanji načrt uresničujemo in zakaj določene investicije še niso dokončane. Naša načelna pripomba k vsem planom je bila, da so programi premalo razčlenjeni; zlasti v tistih delih, v katerih so predvidene investicije. Ni dovolj, da so izkazane samo želje po gradnji določenih objektov. Odločilnega pomena je mate-

rialna možnost za to! In če se odločimo za neko investicijo, je treba gledati na to, da se pri gradnji in opremlenju ne uporablja vedno najdražjih materialov in opreme. Med samo gradnjo pa bi morali opravljati nadzor tudi uporabniki, kar bi marsikdaj prispevalo k pravočasnemu dokončanju posameznih del.

Razpravljali tudi o nalogah na področju zdravstva ...

V nadaljevanju smo razpravljali predvsem o nalogah na področju zdravstva. Ne samo zaradi visoke prispevne stopnje, to je prispevka, ki ga združeno delo oziroma delavci v njem, plačujemo od kosmatih sredstev za naše osebne dohodke, ampak zato, ker je na tem področju število uporabnikov največje.

V prvi vrsti so nas zanimali stabilizacijski ukrepi v zdravstvu kot takšnemu, ker gre do vsi dosedanji stabilizacijski ukrepi na račun uporabnikov. Menimo namreč, da so tudi v zdravstvu možni načini, s katerimi bi se dalo precej prispevati k stabilizaciji, na primer bolj racionalno izkoriščanje de-

lovnega časa zdravstvenih delavcev in njegova prilagoditev delavcem, da jim ne bi bilo treba zapuščati dela, kadar hočejo storitev zdravstvenih delavcev. Tudi tako bi delavci v združenem delu občutili, da negospodarstvo vendarle upošteva naša stabilizacijska prizadevanja.

Razpravljali so tudi predlagali, da je nujno urediti zdravstveno službo za delavce Steklarske šole v obrazni ambulanti steklarne »Boris Kidrič«, ki sedaj nima svojega stalnega zdravnika. Kajti prav od neurejene zdravstvene službe je v veliki meri odvisen bolniški stalež zaposlenih.

Na vprašanje, kdo krije stroške za specializacije zdravnikov, je tovariš Vindiš pojasnil, da jih krijejo tisti, ki zdravnika sprejmejo na specializacijo, in ne tisti, ki ga nanjo pošljejo! To smo vprašali, ker opažamo, da odhajajo mnogi zdravniki po končani specializaciji.

Vprašali smo tudi o gradnji otroškega vrta v Rogaški Slatini in v Šmarju, ali je tolikšna potreba, da se gradi hkrati v obeh krajih, ker nikjer ni razvidno, ali je potreba po gradnji v obeh

krajih enaka, ali pa bi lahko gradnjo enega ali drugega vrta za kakšno leto odložili.

Mnogo pripomb smo slišali tudi na račun samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva. Razpravljali so ocenili, da njena služba ne deluje v pravi smeri. Zato je bilo tudi predlagano, naj se ta samoupravna skupnost čim prej združi s samoupravno interesno skupnostjo za proizvodnjo hrane in naj se v bodoče tudi sredstva v te namene tako usmerja.

Odgovor na vprašanje, kakšna bo prihodnje leto prispevna stopnja za občinske samoupravne interesne skupnosti, je bil naslednji: za vse skupnosti jo bomo sprejemali v začetku prihodnjega leta in je med letom pozneje ne bomo spreminjali, morebiten presežek sredstev pa bo poračunan v letu 1982.

Naj na koncu tega zapisa poudarim splošno oceno razpravljalcev, da so skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti preveč samo na strani izvajalcev, premalo pa se zavzemajo za uporabnike!

MAGDA KNAK

Učenci Steklarske šole na krosu »Radovljica 80«

V skupni uvrstitvi deveti

Letošnjega republiškega tekmovanja v krosu, ki je bilo v Radovljici, so se udeležili tudi učenci Steklarske šole s štirimi ekipami. Med več kot dva tisoč sodelujočimi iz osemindesetih občin so zastopniki šole osvojili odlično 9. mesto.

Na predtekmovanju oziroma občinskem tekmovanju v Podčetrtku so se na republiško tekmovanje v krosu »Radovljica 80« uvrstili mlajše in starejše mladinke ter mlajši in starejši

mladinci. Kljub slabemu, deževnemu vremenu in razmočenemu terenu je bila letos udeležba v Radovljici zares množična. In sploh je letos sodelovalo v izbirnih tekmovanjih veliko mladih,

saj ocenjujejo, da je teklo več kot dvesto tisoč ljudi.

V občinskem zastopstvu so bili naslednje učenke in učenci Steklarske šole: Zdenka Cvetila, Josip Horvat, Marija Hustič, Ljubica Ivič, Ratko Ovačvič, Milica Murk, Jožica Starveški, Zdravko Sajko, Josip Zagorščak in Josipa Žlabravec.

Vsem sodelujočim čestitamo.
MILAN BASTAŠIČ

Velika pridobitev naših strelcev

Avtomatično strelišče

Po končani prenovitvi Steklarske šole smo tudi rogaški strelci uresničili svoje dolgoletne želje po primernem strelišču. Ta pridobitev sovпада s 35. obletnico obstoja in delovanja naših strelcev.

Pohvale vredno je bilo razumevanje in sodelovanje uprave Steklarske šole, ki je že tudi pokazalo rezultate. Sedaj smo vsi ponosni na najbolj urejeno strelišče v občini Šmarje pri Jelšah.

Nismo bili nepripravljeni na prev-

zem novih prostorov za strelsko udeleževanje... Osnovno načelo nam je množičnost vseh starostnih vzrastih. Tako smo v osnovni šoli »Boris Kidrič« v Rogaški Slatini že organizirali medsebojna tekmovanja učencev ter

medrazredna tekmovanja sedmih in osmih razredov. Iz take množičnosti dobljeni boljši strelci pa nam že omogočajo nadaljnje uspešno selektivno ali izbirno delo in zamenjavanje že počasi, lahko bi rekli »rjavečih starih« strelcev.

Tudi v mladinskih strelskih vrstah Steklarske šole imamo močno osnovo, saj so se vsi učenci te šole zvrstili dva-

krat in preverili svoje strelsko znanje. Tako imamo že štiri moštva pionirjev, štiri moštva mladincev in dve članski moštvi. Upamo, da lahko s takšno kadrovsko osnovo smemo računati na nove uspehe. In takšna osnova že tudi potrjuje pravo usmeritev!

V lanskem letu so mladinci zasedli

na republiškem tekmovanju domskih skupnosti 3. mesto, člani so bili v občinski ligi prvi. V jesenskem delu tekmovanja pa smo edino strelsko društvo, ki še ni bilo premagano!

Naša največja želja sedaj pa je, da bi si končno vendarle uredili tudi dvorano pri Sv. Križu, saj še vedno »gostuje-

mo« v prostoru Steklarske šole. Prva faza prenovitve je že končana in dvorana je torej urejena. Potrebujemo pa sredstva za drugo in tretjo fazo, to je za ureditev sanitarij in sejne sobe ter za ureditev fasade ter okolice!

Predsednik
strelskega društva REMI KOČICA

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 78

Med reševalce nagradne križanke št. 78 bomo z žrebom razdelili 150 dinarjev in sicer prvo nagrado 70 dinarjev, drugo nagrado 50 dinarjev in tretjo nagrado 30 dinarjev. Pri tem prosimo vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev!

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov: uredništvo časopisa »Steklar«, steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jih oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Na pisemsko ovojnico ne pozabite pripisati »Za nagradno križanko št. 78!«

Pri žrebanju rešitev bomo upoštevali le pravilne rešitve, in tiste, ki bodo prispele na naslov uredništva ali ki bodo oddane v skrinjico za časopis »Steklar« do vključno 15. decembra 1980!

Za nagradno križanko št. 77 je žreb nameril prvo nagrado 70 dinarjev Milanu Rampretu, drugo nagrado 50 dinarjev Mili Mašera in tretjo nagrado 30 dinarjev Marjani Verk.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 77: vodoravno – eksport, mafija, patent, magazin, omara, polkal, Ma, Hero, košarka, Ant, detel, LRS, Beno, Jugovar, botanika, otava, Italija, oborek, komisar, Janina.

VAS NAIVNIH SLIKARJEV V PODRAVINI	ZADNJA STRAN KOVANCA	MOŽ SOFNE LOREN (CARLO)	SKATLICA ZA OČALA	DRUGO IME ZA ITALIJANA	JOŽE RANBAR	6. ČRKA	ELEKTRONKA Z DVEMA ELEKTRODAMA	INKOVSKI VLADAR	ZVIŠAN PROSTOR ZA NASRGA	NEKDANJE GERMAN. PLEHE	ZA POLTON ZNIŽANI "E"	DUŠIK
KRAJ NA PRIMORSKEM (STEKLARNA)							STABOGRŠKI FILOZOF KANAL					
NOBOMETNI KLUB DRUGE LISE						GORSTVO V GRČINI VULKAN. ZRELO						PREDSEDNIK ZSS (VINKO)
NADZORNIK V HARENU					SPORTNA REKA V JABLNI SOLNE KISLINE						VODIK SLAB UCENEC	
PEVKA JURKOVIČ				VRH POD TRIGLAVOM ČRNILO								
REKA NA PELEPONEZU			DELO TLAČANOV MARX					ŠPANSKA REKA	NANVEČJA KOPENSKA ŽIVAL	RAZLIČNI ČRKI MORSKA ŽIVAL		
NIKOLAJ ZABOLOCKI		JAPONSKO MESTO DOHAČNA					NEMŠKO MESTO ULTRA KRATKI VALOVI					
MEDNARODNA KRATICA ZA VNHOD	29. NOVEMBER ITAL. REKA											
KUB.	VRATAR FOSFOR						PREBIVALCI VALEČ KROPE PREDZAD. ČRKA					
LETNI ČAS						IZDELOVALEC ZVONOV						STEKLAR

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Ferdo Kampuš, Tone Klokočevnik, Milorad Kračun, Zlatko Novak, Drago Ulčnik in Franc Vehovar. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Milorad Kračun. Vršilec dolžnosti glavnega in odgovornega urednika Zlatko Novak. Tajnica uredništva Cita Novak – Likovna zasnova in oblikovanje Leon Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1700 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana.